

කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව
නීති පීඨය

නීතිවේදී උපාධි පරීක්ෂණය, දෙවන වසර - 2022

ඉඩම් නීතිය
(පෑ තුනයි)

මුළු ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව : 06

ප්‍රශ්න තුනකට (03) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
(නොපැහැදිලි අත්අකුරු සඳහා ලකුණු අඩු කෙරේ.)

01. "පොදු අරමුණු සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේදී, එම අත්පත් කර ගැනීම සාධාරණීකරණය කිරීම සඳහා එවැනි අත්පත් කර ගැනීමක් සිදු කරන්නේ කුමන සැබෑ අරමුණක් සඳහාද යන්න පැහැදිලි කිරීම වැදගත් වේ."

Horana Plantations Ltd. V Minister of Agriculture and others, SC Appeal No. 06/2009,
C.A.(Writ)1364/2004

ඉහත ප්‍රකාශය 1950 අංක 09 දරන ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත සහ අදාළ නඩු නීතිය අනුව පරීක්ෂා කරන්න.

(ලකුණු 100)

02. අමන්විලා නමින් හැඳින්වෙන අක්කර 5 ක ඉඩමේ හිමිකරු රසික වන අතර, ඔහු 2012 වසරේ විදේශ රැකියාවක් සඳහා රට හැර යාමට පෙර එම ඉඩම වසර දහයක් පරිහරණය කිරීමට අමල්ට වාරිකව අවසර ලබා දුන්නේය. එම කාලය තුළ රසික අමල්ට ඉඩම අවශ්‍ය පරිදි භාවිතයට ගැනීමට ද අවසර දුන්නේය. තවද, ඔහු දිවයිනට පැමිණීමෙන් පසු තවත් වසර දහයකට ඉඩම බදු දීමට එකඟ විය. අමල් 2013 දී මෙම ඉඩමට ඇතුළු වී ඉඩමේ පිහිටි නිවස අලුත්වැඩියා කර ළමා උද්‍යානයක් ස්ථාපිත කළේය. ලිස්සන පුවරු (slides) සහ ක්‍රීඩා පිටි ආරෝහක (playground climbers) වලට අමතරව, ඔහු ළමුන් සඳහා විදුලි කතුරු

ඔන්විල්ලාවක් (an electric ferris) සහ බිම් මට්ටමේ කුඩා දුම්රිය ස්ථානයක් ඉදි කළේය. කතුරු ඔන්විල්ලාව ගලවා ඉවත් කළ හැකි නමුත් දුම්රිය ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය ධාවන පථය සම්මත ධාවන පථයක් ලෙස සවි කර යකඩ තහඩු සහ ඇණ භාවිතයෙන් බිමට සවි කර තිබුණි. එපමණක් නොව, අමල් ඉඩමේ පිහිටි පැරණි නිවස නවීන වාස්තු විද්‍යා ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතා කරමින් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට උත්සාහ කරන විට, වහලය දැඩි ලෙස අබලන් වී කඩා වැටිය හැකි බව සොයා ගත් අතර, ඔහු මුළු වහලයටම අළු ලී යොදා ප්‍රතිස්ථාපනය කළේය. අමල් ආනයනය කරන ලද විදුලි උද්‍යානක් සහ ආරක්ෂිත කැමරා පද්ධතියක් සවි කර මුළු වත්තම ටයිල් කළේය. විශාල කැටයම් කළ ලී පුවරුවක් භාවිතා කරමින් අමල් නිවසේ සාලය කොටස් දෙකකට බෙදා එක් කොටසක තාවකාලික කුස්සියක් ඉදි කළේය.

රසික නැවතත් 2021 දෙසැම්බර් මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි අතර ඉඩමේ වැඩිදියුණු කිරීම් පිළිබඳව සතුටු විය. කෙසේ වෙතත් රසික අමල්ට දන්වා ඇත්තේ තමන් විදේශගත රැකියාවෙන් ඉල්ලා අස්වූ බවත් මෙය තමාට ඇති එකම දේපළ බැවින් ගිවිසුම අවලංගු කිරීමට සැලසුම් කර ඇති බවත්ය. අමල්ට දේපලෙන් ඉවත් වීමට මාසයක කාලයක් ලබා දී ඇත.

ඔබ අමල්ගේ නීතිඥයා ලෙස සලකා ඔහුට උපදෙස් දෙන්න.

(ලකුණු 100)

03. කොස්ලන්ද සහ බෙලිගස්ලන්ද යාබද ඉඩම් දෙකකි. රෝසා ඇගේ මව ගර්ට් සහ ගර්ට්ගේ සහෝදරයා වන ග්‍රෙගරි සමඟ කොස්ලන්ද පාරම්පරික නිවසේ වාසය කළාය. . ග්‍රෙගරි විවාහ වී පාරම්පරික නිවසේ දිගටම ජීවත් විය. රෝසා විවාහ වී කොස්ලන්ද හැර ගියාය. 1979 දී බෙදුම් ආඥාවක් මගින් කොස්ලන්ද ගර්ට්ට ද බෙලිගස්ලන්ද හිස් ඉඩම ග්‍රෙගරි සහ ඔහුගේ ඥාති සොහොයුරා වන ජස්ටින්ට ද ප්‍රදානය කරන ලදී. ග්‍රෙගරි කොස්ලන්දට බෙදුම් නඩුවේදී හෝ මිනින්දෝරුවරයාට කිසිදු හිමිකම් පෑමක් නොකළ නමුත් කොස්ලන්ද පාරම්පරික නිවසේ දිගටම ජීවත් විය. 1995 දී ගර්ට් ඔප්පු අංක 6214 මගින් කොස්ලන්ද රෝසාට පැවරුවාය. රෝසා දැන් හිමිකම ප්‍රකාශ කිරීමක් සහ ග්‍රෙගරි කොස්ලන්දෙන් නෙරපා හැරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ග්‍රෙගරි තර්ක කරන්නේ ඔහු වසර 70 කට වැඩි කාලයක් කොස්ලන්දේ ජීවත් වූ බවත් එය කාලාවරෝධය කොට ඇති බවත්ය.

ග්‍රෙගරි බෙලිගස්ලන්ද අපනයනය සහ දේශීය අලෙවිය සඳහා ඖෂධ පැළෑටි වගා කිරීමෙන් සංවර්ධනය කළ අතර ගාස්තුවක් උදෙසා දේපළ නැරඹීමට අමුත්තන්ට අවසර දුන්නේය. ග්‍රෙගරි ජස්ටින්ට සම හිමිකරුවෙකු ලෙස පිළිගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ජස්ටින් ග්‍රෙගරි විසින් උපයාගත් විශාල ලාභයෙන් කොටසක් ඉල්ලා සිටින අතර ඔහුගේම මුදල් යොදවා අමුත්තන් සඳහා අමුත්තන්ගේ නිවසක් (guest

house) ඉදි කිරීමට ඉල්ලා සිටී. ග්‍රෙගරි තමා බෙලිගස්ලන්ද කාලාවරෝධය කර ඇති බව කියා සිටිමින් ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි.

අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන සහ විනිශ්චිත නඩු තීරණ ඇසුරින් රෝසා සහ ජස්ටින් වෙත උපදෙස් දෙන්න.

(ලකුණු 100)

04. වික්‍රමසිංහ පවුලේ දරුවන් නිදෙනාගෙන් බාලයා වූ සමන්ට තම පියාගෙන් තැග්ගක් වශයෙන් 'කොස්ගහලන්ද' නම් ඉඩම ලැබුණේය. තැග්ග ඔප්පුව 2005 අගෝස්තු 24 දින නියමාකාරයෙන් ලියාපදිංචි කර ඇත. 2009 සැප්තැම්බර් මස අගදී ඔහුගේ සුදුවට ඇබ්බැහි වීම සහ මුදල් හිඟකම හේතුවෙන් සමන් කොස්ගහලන්ද ඔහුගේ මිතුරු කමල්ට විකුණුවේය. කමල් ඉඩම මිලදී ගත්තද භුක්තියට නොපැමිණි අතර සමන්ට එහි කුලී පදනම මත ජීවත් වීමට ඉඩ ලබා දුන්නේය. සමන්ගේ වැඩිමහල් සොහොයුරිය වූ නන්දාට එම ඉඩම ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය විය. සමන්ගේ ආර්ථික දුෂ්කරතා මඟහරවා ගැනීමට කොස්ගහලන්ද තමන්ට විකුණන ලෙස නන්දා සමන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියාය. ඉඩම කමල්ට විකුණා ඇති බව නොදන්වමින් 2012 ජූනි 10 වෙනි දින සමන් ඉඩම නන්දාට විකුණුවේය. තම සොහොයුරා වන සමන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබමින් නන්දා ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ පත්තිරුව පරීක්ෂා කළේ නැත. 2012 ජූනි 20 වැනි දින නන්දා මෙම ඔප්පුව ලියාපදිංචි කළාය. විකිණීමෙන් පසු නන්දා කොස්ගහලන්ද භුක්ති විඳීමට පැමිණි අවස්ථාවේදී එය මීට පෙර කමල්ට විකුණා තිබූ නිසා නන්දාට කොස්ගහලන්දෙහි අයිතියක් නොමැති බව පවසමින් සමන් විරුද්ධ වූයේය.

නන්දා ඔබේ උපදෙස් පතයි. අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන සහ නඩු නීති අධිකාරීන් ඇසුරින් නන්දාට ලබා ගත හැකි නෛතික ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳව උපදෙස් දෙන්න.

(ලකුණු 100)

05. (A) සහ (B) යන කොටස් දෙකටම පිළිතුරු සපයන්න.

(A) භුක්තික ප්‍රතිකර්ම සඳහා කිසියම් වින්තිවාචක පවතින්නේද යන්න සහ එවැනි නෛතික ස්ථාපිතයක පදනම විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන්න.

(B) *ius vindicandi* හෝ හිමිකම නැවත ලබා ගැනීමේ අයිතිය පූර්ණ හිමිකමේ (*dominium*) හි එක් ගුණාංගයක් වන බැවින්, රේ වින්ඩිකාටියෝ නඩුකරයක් ආරම්භ කළ හැක්කේ සම්පූර්ණ අයිතිය ඇති

පුද්ගලයෙකුට පමණි. ඔබ එකඟ වන්නෙහි ද? ඔබගේ පිළිතුර අදාළ නෛතික අධිකාරීන් ඇසුරින් තහවුරු කරන්න.

(ලකුණු 2x50= 100)

06. නෛතික අධිකාරීන් උපුටා දක්වමින් පහත සඳහන් අවස්ථා විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන්න.

(A) රෝයි සහ නිමල් යාබද ඉඩම් හිමියෝය. නිමල් පයින් ගමන් කිරීමේ අයිතියක් රෝයිගේ ඉඩම මතින් අත්‍යාවශ්‍ය මාර්ගයක් ලෙස භුක්ති විඳියි. නිමල් මෝටර් රථයක් මිලදී ගැනීමට අදහස් කරන බැවින් ඔහු දැන් ඉල්ලා සිටින්නේ එම අඩි පාර වාහන මාර්ගයක් බවට පත් කරන ලෙසයි.

(B) සහෝදර සහෝදරියන් තිදෙනෙකුට අයත් X නම් ඉඩම හරහා පයින් ගමන් කිරීමේ අයිතිය සිල්වා භුක්ති විඳියි. බෙදුම් නඩුවක් මගින් දේපළ තමන් අතර බෙදා ගැනීමට සහෝදර සහෝදරියන් තිදෙනා අදහස් කරන අතර ඔවුන් තර්ක කරන්නේ බෙදුම් නඩුවෙන් පසු සිල්වා භුක්ති විඳි පරවශ්‍යතාව අහෝසි වන බවයි.

(C) විමල් ඔහුගේ ඉඩම් කොටසෙන් පරවශ්‍යතාවයක් සුනිල් වෙනුවෙන් ලබා දීමට අදහස් කරන අතර ඒ සඳහා ක්‍රියා පටිපාටිය දැන ගැනීමට අදහස් කරයි.

(D) කුමාරි X නම් ඉඩමෙහි පිහිටි ළිඳකින් ජලය ලබා ගැනීමේ අයිතිය භුක්ති විඳියි. ඇයගේ සෞඛ්‍ය ගැටලු හේතුවෙන්, ඇය දැන් එම ළිඳෙන් ජලය නල මාර්ගයක් හරහා ඇද ගැනීමට අයිතිය ඉල්ලා සිටී.

(ලකුණු 4x25= 100)
